

STRATEGJIA LOKALE PËR TË RINJTË E KOMUNËS SË KËRÇOVËS

2025-2029

BOTUES:

Këshilli Rinor Nacional i Maqedonisë
Rr. Veljko Vlahoviq 7/1-1, 1000 Shkup
www.nms.org.mk
info@nms.org.mk

RRETH BOTUESIT:

Mariana Angellova, Sekretare e Përgjithshme

AUTORË:

Boris Sharkovski, Kristina Haxhi-Vasileva, Konsulencë për zhvillim strategjik

DIZAJNI:

Ilija Stankovski

PËRKTHIMI NË GJUHËN SHQIP:

Vjosa Taipi

Ky publikim është përgatitur si pjesë e projektit "Mundësi të barabarta për vajzat dhe gratë e reja në Maqedoninë e Veriut" financuar nga Qeveria e Mbretërisë së Bashkuar, me mbështetjen e Ambasadës Britanike në Shkup. Opinionet dhe pikëpamjet e shprehura në këtë përmbajtje nuk pasqyrojnë domosdoshmërisht opinionet dhe pikëpamjet e Qeverisë Britanike

PËRMBAJTJA

LISTA E SHKURTESAVE	3
HYRJE	4
METODOLOGJIA	6
ANALIZA E SITUATËS	8
<i>Analiza e (pa) barazisë gjinore, përmes prizmit të të rinjve</i>	8
<i>Përfshirja sociale të të rinjve në nivel lokal</i>	9
<i>Pjesëmarrjen e të rinjve dhe politikat rinore</i>	9
PASQYRË E SITUATËS ME TË RINJTË NË KOMUNËN E KËRÇOVËS	11
STRATEGJIA PËR TË RINJTË E KOMUNËS SË KËRÇOVËS	22
FUSHAT DHE PRIORITETET STRATEGJIKE	13
<i>Fusha strategjike 1 - Pjesëmarrja e të rinjve dhe politikat lokale të të rinjve</i>	14
<i>Fusha strategjike 2 - Sipërmarrja dhe punësimi i të rinjve</i>	14
<i>Fusha strategjike 3 – Cilësia e jetës</i>	15
<i>Fusha strategjike 4 – Barazia gjinore</i>	15
MONITORIMI DHE VLERËSIMI	16
FINANCIMI I STRATEGJISË	16
PLANI I VEPRIMIT	17

LISTA E SHKURTESAVE

Agjencia e Punësimit e Republikës së Maqedonisë së Veriut

OSHC - Organizatë e shoqërisë civile

NJVL - Njësia e vetëqeverisjes lokale

KRL - Këshilli Rinor Lokal

NRNM - Këshilli Rinor Nacional i Maqedonisë

SB - Sektori i biznesit

HYRJE

Strategjia Rinore e Komunës së Kërçovës synon të adresojë sfidat me të cilat përballen të rinjtë në Kërçovë duke siguruar një kornizë për bashkëpunim të ndërsjellë dhe bashkëpunim me komunën dhe të gjithë aktorët kryesorë në komunitet për të zhvilluar politika rinore duke përfshirë objektivat, parimet, prioritetet, fushat kryesore dhe masat që përfshijnë të gjithë ata që janë aktivë në terren dhe si mbështetje dhe plotësim të masave të ndërmarra në nivel kom-bëtar.

Baza mbi të cilën bazohet kjo strategji është pranimi se:

- Të rinjtë kanë një rol për të luajtur në komunitet dhe përballen me sfida specifike. Ata janë të etur për të marrë kontroll mbi jetën e tyre dhe për të qenë qytetarë aktivë duke bashkëpunuar me aktorë të tjerë në komunitet.
- Një strategji komunale për të rinjtë është e nevojshme për të ndihmuar të rinjtë të përballen me sfidat me të cilat përballen në vendin e tyre të banimit në përputhje me legjislacionin kombëtar.
- Qëllimet Rinore Komunale ofrojnë një vizion për komunitetin. Ato variojnë nga lidhja e komunës me të rinjtë deri te shëndeti dhe mirëqenia mendore. Më poshtë në dokument janë dhënë katër objektivat, të ndara në 3 fusha prioritare strategjike, të cilat u përgatitën nga të rinjtë nga komuna e Kërçovës.

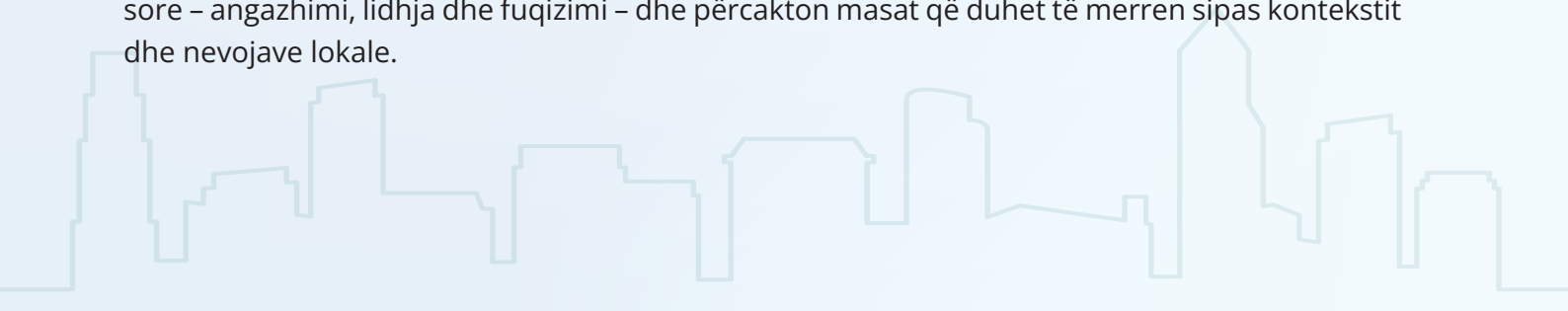
Objektivat e përgjithshme të Strategjisë për të Rinjtë janë:

- T'u mundësojë të rinjve të ndërtojnë jetën e tyre dhe të mbështesin zhvillimin e tyre personal;
- Inkurajimi dhe pajisja e tyre me burimet e nevojshme për t'u bërë qytetarë aktivë;
- Përmirësimi i politikave që kanë ndikim mbi ta, veçanërisht në aspektin e punësimit, arsim-it, shëndetësisë dhe përfshirjes sociale;
- Të ndihmojë në çrrënjosjen e varfërisë së të rinjve dhe të gjitha formave të diskriminimit dhe të promovojë përfshirjen sociale.

Strategjia bazohet në parimet e mëposhtme:

- Barazia dhe mosdiskriminimi - luftimi i diskriminimit dhe promovimi i barazisë gjinore;
- Përfshirja - të njohin se të rinjtë kanë nevoja, jetë dhe mundësi të ndryshme dhe të zhvillojnë politika përkatëse;
- Pjesëmarrja - njohja e të rinjve si burim për komunitetin dhe inkurajimi i përfshirjes së tyre në zhvillimin dhe zbatimin e politikave;
- Qasja aktive - përfshirja e çështjeve rinore përmes politikave komunale dhe zbatimi i iniciativave specifike rinore.

Në përputhje me qasjen e BE-së për rininë dhe Strategjinë Evropiane për të Rinjtë, Strategjia Rinore e Komunës së Kërçovës i bashkon sfidat dhe objektivat e identifikuara në tre tema kryesore – angazhimi, lidhja dhe fuqizimi – dhe përcakton masat që duhet të merren sipas kontekstit dhe nevojave lokale.

ANGAZHIMI

Angazhimi i të rinjve është themeli i strategjisë për të siguruar pjesëmarrje kuptimplotë. Masat përfshijnë:

- Inkurajimi dhe promovimi i pjesëmarrjes demokratike gjithëpërfshirëse të të rinjve në komunitet;
- Përfshirja e organizatave rinore dhe organizatave të të rinjve në zhvillimin dhe zbatimin e politikave;
- Mbështetja e përfaqësimit të të rinjve në punën e komunës;
- Mbështetje e dialogut rinor dhe zhvillimi i aftësive për të eksploruar forma alternative të pjesëmarrjes demokratike, siç është demokracia digjitale.

LIDHJE

Të rinjtë duhet të jenë në gjendje të përjetojnë shkëmbime të ndryshme kulturore, qytetare dhe të tjera me bashkëmoshatarët e tyre në komunitet, rajon dhe vend, si dhe nga vendet e tjera evropiane. Masat përfshijnë:

- Lehtësimi i lëvizshmërisë ndërkufitare të të nxëniet për të rinjtë dhe punëtorët rinor, përfshirë vullnetarizmin në sektorin civil;
- Angazhimi i të rinjve dhe organizatave rinore në programet përkatëse të komunës;
- Ndarja e praktikave më të mira dhe zhvillimi i skemave për të vërtetuar aftësitë e fituara nga mësimi joformal.

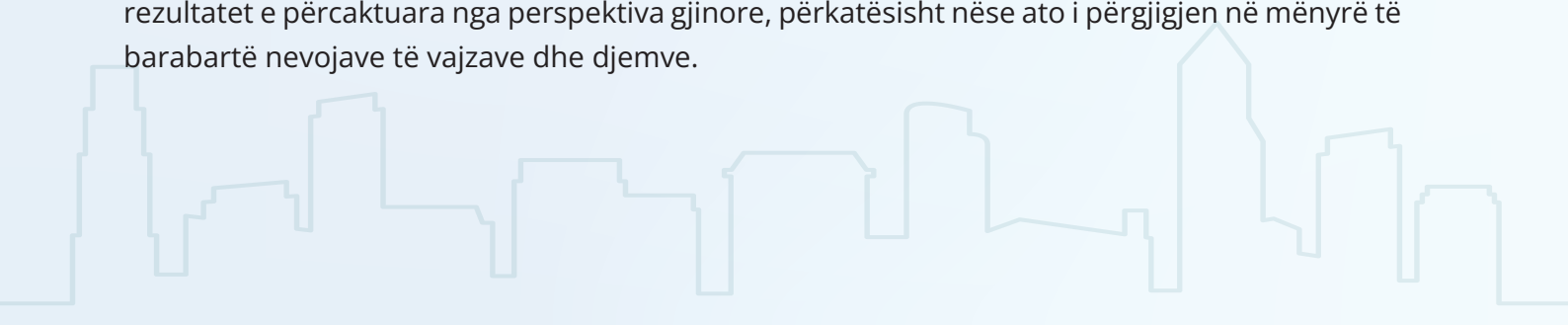
FUQIZIMI

Puna e të rinjve mund të zhvillojë aftësi kryesore personale dhe profesionale dhe të jetë një katalizator për fuqizim. Masat përfshijnë:

- Mbështetja e aktiviteteve të punës së të rinjve dhe zhvillimi dhe trajnimi i punëtorëve të rinj;
- Njohja e organizatave rinore si ndihmës në zhvillimin e aftësive dhe përfshirjen sociale përmes punës së të rinjve dhe arsimit joformal;
- Krijimi i pikave të qasjes për të rinjtë për të kontaktuar sektorin afarist duke ofruar shërbime dhe informacion.

Plani Strategjik për të rinjtë është kornizë veprimi, që merr parasysh burimet, pengesat dhe mundësitë në dispozicion që çojnë drejt një qasje konkrete dhe në zhvillimin e përgjithshëm të dëshiruar. Puna për zbatimin e detyrave të përcaktuara në këtë dokument është një mjet për planifikim, planifikimit të përshtatjes së mjedisit ndaj ndryshimeve, përcaktim të prioriteteve dhe drejtimit të burimeve për të siguruar përdorimin maksimal dhe vënien në funksion të zhvillimit të të rinjve në komunë, të arritura përmes planeve dhe programeve vjetore që kanë një rëndësi të jashtëzakonshme të lartë për zhvillimin e programuar për një fushë të caktuar, në përputhje me kompetencat ligjore për punën e komunës.

I gjithë procesi i kushton vëmendje barazisë gjinore duke kontrolluar vazhdimisht qëllimet dhe rezultatet e përcaktuara nga perspektiva gjinore, përkatësisht nëse ato i përgjigjen në mënyrë të barabartë nevojave të vajzave dhe djemve.

METODOLOGJIA

Qasja e hartimit të Strategjisë Rinore të Komunës së Kërçovës ishte një proces pjesëmarrës dhe transparent që përfshinte të gjithë aktorët kryesorë. Kjo nënkuptonte një proces të përcaktuar të hulumtimit, sistematizimit të të dhënave dhe përgatitjes së një versioni pune që kalon përmes debatit publik dhe në fund versioni përfundimtar - një dokument bazë i dorëzohet Këshillit të Komunës së Kërçovës për miratimin e një dokumenti komunal me titull "Strategjia Rinore e Komunës së Strugës (2025-2029)". Pjesëmarrësit në përgatitjen e këtij plani strategjik u udhëhoqën dhe konfirmuan parimet e mëposhtme të rëndësishme për përgatitjen dhe zbatimin e dokumentit strategjik:

- Ligjshmëria dhe pranueshmëria;
- Ndjenja e pronësisë;
- Qëdrueshmëria;
- Cilësia;
- Efikasiteti dhe efektiviteti;
- Procesi i planifikimit të synuar të zhvillimit;
- Planifikimi gjithëpërfshirës i zhvillimit;
- Praktika e qeverisjes së mirë.

Parimet dhe vlerat e deklaruar do të jenë të vlefshme gjatë zbatimit të planit strategjik, si dhe gjatë monitorimit dhe vlerësimit në arritjen e qëllimeve për Komunën e Kërçovës.

Metodologjia e përzgjedhur përdori qasjen nga poshtë-lart¹ dhe organizoi procesin e përgatitjes në një cikël konsultimesh me kryetarin e komunës, administratën komunale, të rinjtë, këshillin dhe palët e tjera të interesit në periudhën midis punëtorive dhe në përgatitjen përfundimtare të dokumentit. Sondazhet u zhvilluan me palët e interesuara të cilat kanë për qëllim të përfshijnë palët e interesuara dhe të gjenerojnë të dhëna, pikëpamje dhe ide nga pjesëmarrësit e punëtorive dhe t'i përfshijnë ato në procesin e zhvillimit të dokumentit. Konsultimet kishin për qëllim marrjen e informacioneve, pikëpamjeve dhe ideve shtesë nga pjesëmarrësit në punëtori dhe përmes tyre nga popullata lokale me qëllim të përdorimit më gjithëpërfshirës dhe të strukturuar të kapaciteteve komunale, njohurive dhe aftësive në përcaktimin e programit.

Procesi i përgatitjes së Strategjisë Rinore të Komunës së Kërçovës (2025-2029) u realizua përmes:

- Anketë në mostër përfaqësuese, me qëllim të shqyrtimit të situatës, prioriteteve, kërkesave dhe ideve të të rinjve, për zhvillim më të madh dhe më të shpejtë të komunës në tërësi,
- Një punëtori, pas përpilimit të draft versionit
- Përmbledhje dhe konkluzione pas punëtorisë

1. Kjo metodë është një instrument për të lehtësuar zbatimin e një qasjeje zhvillimore me pjesëmarrje që përfshin të gjithë anëtarët e komunës e kuptuar si komunitet. Ky instrument përdoret për të përcjellë informacione, për të identifikuar nevojat dhe për të krijuar një bazë për veprim. Qasja nga poshtë-lart përfshin në mënyrë aktive subjektet në procesin e planifikimit dhe vendimmarrjes në lidhje me zhvillimin e tyre. Kjo qasje siguron që prioritetet strategjike të reflektohen në iniciativat komunale duke i përshtatur ato me nevojat e sportit.

Anketa përfshiu 284 pyetësorë, që paraqet pothuajse një mostër² përfaqësuese sipas kategorive të mëposhtme të moshës:

- 15 – 18 vjeç – 265 pyetësorë,
- 19-24 vjeç 7 pyetësorë dhe
- 25 – 29 vjeç – 12 pyetësorë.

Ndarja gjinore ishte 53% gra, 43% burra dhe 3% të cilët nuk iu përgjigjën kësaj pyetjeje. Gjithsej 181 pyetësorë u zhvilluan në zonat urbane dhe 103 në zonat rurale nga të tre komunitetet etnike (maqedonase, shqiptare dhe turke).

Gjatë zhvillimit të strategjisë në të gjitha fazat, u kujdes që masat/aktivitetet/qëllimet/rezultatet e propozuara të pasqyrojnë nevojat e grupeve të marginalizuara dhe në rrezik, si dhe të pasqyrojnë realisht nevojat e grave dhe burrave.

Strategjia miratohet nga Këshilli i Komunës së Kërçovës në seancën e parë pasuese dhe i njëjti dokument mbahet me vlefshmëri për një periudhë prej 5 vjetësh. Miratimi i dokumentit është në përputhje me nenin 22 paragrafi 1 pika 3 të Ligjit për vetëqeverisje lokale (Gazeta Zyrtare e RM nr. 5/02). Strategjia Rinore e Komunës së Kërçovës është në përputhje me synimet, prioritetet dhe qëllimet strategjike të Komunës së Kërçovës dhe udhëhiqet nga parimet e komplementaritetit me dokumente hierarkikisht më të larta. Në të njëjtën kohë dhe në mënyrë të barabartë, iu kushtua vëmendje nevojave dhe mundësive specifike në nivel lokal dhe shfrytëzimit maksimal të tyre në përgatitjen e dokumentit.

2. Një mostër përfaqësuese është 300 anketa.

ANALIZA E SITUATËS

Analiza e (pa) barazisë gjinore, përmes prizmit të të rinjve³

Të rinjtë në Maqedoninë e Veriut tregojnë një vetëdije pjesërisht të zhvilluar për rëndësinë dhe domethënien e barazisë gjinore⁴. Hulumtimet tregojnë se më shumë se 90% e të rinjve kanë dëgjuar për termin "barazi gjinore", por rreth 20-25% nuk janë mjaftueshëm të njohur me thelbin dhe konceptin e saj. Kjo vetëdije jo e plotë thekson nevojën për të rritur ndërgjegjësimin dhe për të forcuar sensibilizimin gjinor tek të rinjtë.

Stereotipet gjinore midis të rinjve i referohen kryesisht sjelljes, pamjes dhe karakteristikave që lidhen tradicionalisht me burrat dhe gratë. Stereotipet si pasiviteti kundrejt dominimit janë thellësisht të rrënjosura, që do të thotë se tejkalimi i tyre kërkon kohë dhe angazhim të plotë. Gratë e reja në përgjithësi janë më pak të ndjeshme ndaj qëndrimeve stereotipike në krahasim me burrat e rinj, të cilët është vërejtur një refuzim i stereotipeve që lidhen me pritshmëritë për veten e tyre, ndërsa më shpesh mbështesin ato që synojnë gratë.

Në familjet e të rinjve, stereotipet vazhdojnë të luajnë një rol të rëndësishëm, veçanërisht përmes presionit për të zgjedhur arsimin ose kufizimeve për vazhdimin e arsimit, të cilat mund të rrezikojnë të ardhmen e të rinjve. Megjithatë, vetëm 10-15% e të rinjve kanë mendime të stereotipizuara për zgjedhjen e arsimit, gjë që është një tregues pozitiv i një lirimi gradual nga këto kufizime.

Kur bëhet fjalë për tregun e punës, gjysma e të rinjve janë të vetëdijshëm për ndarjen ekzistuese stereotipike gjinore të profesioneve, ndërsa pjesa tjetër nuk janë të vetëdijshëm ose po përpiqen ta kapërcejnë atë. Stereotipet në lidhje me pjesëmarrjen e grave në tregun e punës gjatë shtatzënisë dhe amësisë janë më të përhapura në mesin e të rinjve, gjë që tregon nevojën për edukim shtesë për këto çështje.

Ndërsa shumica e të rinjve besojnë se burrat dhe gratë duhet të marrin pjesë në mënyrë të barabartë në vendimmarrje, një në tre të rinj dhe një në katër gra të reja nuk e shohin nevojën për ekuilibër gjinor në pozicionet drejtuese. Është pozitive që shumica e të rinjve nuk konsiderojnë se pozita udhëheqëse ndikon negativisht në jetën private, as për gratë si nëna dhe bashkëshorte, as për burrat si baballarë dhe burra.

Megjithatë, stereotipet në lidhje me kujdesin në shtëpi mbeten të përhapura – një në katër të anketuar beson se një grua duhet të kujdeset për higjienën dhe përgatitjen e ushqimit, ndërsa një në pesë beson se burri është përgjegjës për pagesën e faturave.

Megjithëse stereotipet gjinore janë të mësuara dhe të rrënjosura thellë, të rinjtë kanë potencialin për të rimenduar dhe ndryshuar këto qëndrime. Mendimi i ndjeshëm gjinor mund të kontribuojë dukshëm në uljen e stereotipeve dhe forcimin e pjesëmarrjes së barabartë të të gjithëve në shoqëri.

3. <https://nms.org.mk/wp-content/uploads/2023/10/MKD-Analiza-Rodova-neednakvost-kaj-mladite.pdf>

4. Barazia gjinore përkufizohet si një koncept në të cilin gratë dhe burrat, vajzat dhe djemtë kanë kushte, trajtim dhe mundësi të barabarta për të realizuar potencialin e tyre të plotë, të drejtat e njeriut dhe dinjitetin dhe në mënyrë të barabartë të kontribuojnë drejt (dhe të përfitojnë nga) zhvillimit ekonomik, social, kulturor dhe politik.

Prandaj, kjo strategji i vendos të rinjtë si aktorë kryesorë në promovimin e barazisë gjinore dhe krijimin e një shoqërie më gjithëpërfshirëse.

Të rinjtë nga Komuna e Kërçovës deklaruan se nuk ka stereotipe dhe paragjykime gjinore, por disa prej tyre deklaruan se vlerat tradicionale janë të rrënjosura për aq sa këto stereotipe nuk njihen si narrativë negative. Në punëtori, gjithashtu në mënyrë deklarative deklarohet se nuk ekzistojnë dallime ndërmjet gjinive. Një nga problemet që detektojnë të rinjtë është mungesa e një organizate të grave që do t'i adresojë sistematikisht këto çështje dhe do t'i edukojë gratë të luftojnë për të drejtat e tyre.

Përfshirja sociale të të rinjve në nivel lokal

Përfshirja dhe konsultimi i të rinjve mbetet gur themeli i qeverisjes pjesëmarrëse dhe transparente, me rëndësi kryesore për t'u mundësuar të rinjve të kontribuojnë në mënyrë aktive në zhvillimin e tyre shoqëror dhe lokal përmes ideve dhe pjesëmarrjes së tyre. Edhe pse bazat për këtë përfshirje janë krijuar brenda kornizës ligjore të vendit, veçanërisht përmes zbatimit të qëndrueshëm të Ligjit për pjesëmarrje rinore dhe politika rinore dhe Strategjisë Kombëtare për rini 2023-2027, praktika tregon se ka hapësirë të konsiderueshme për përmirësim në zbatimin e tyre në nivel lokal.

Sipas Indeksit të Përfshirjes Sociale të të Rinjve në nivel lokal⁵, vetëm 4 komuna janë të shkëlqyera dhe kualifikohen si miqësore me të rinjtë, përkatësisht Komuna e Ohrit, Gostivarit, Kriva Pallankës, Strumicës dhe Gjevgjeliës. Sipas këtij Indeksi, Komuna e Kërçovës është në vendin e 28-të, dhe ndodhet në pjesën e sipërme të tabelës, por me një rezultat mesatar prej 48%.

Vlerësimi mesatar i përfshirjes sociale të të rinjve në nivel lokal është 41%, që është në kufirin më të ulët të vlerës mesatare për përfshirjen sociale të të rinjve në nivel lokal. 55% e komunave hyjnë në grupin “e pakënaqshme” për sa i përket përfshirjes sociale të të rinjve në nivel lokal. Në Komunën e Kërçovës, vetëm 30% e të rinjve të anketuar besojnë se janë të përfshirë në marrjen e vendimeve që i prekin ata, por të rinjtë nuk kanë një përgjigje/shembull se si janë përfshirë, gjë që çon në përfundimin se informacionet se dikush mund të përfshihet vështirë vjen nga institucionet tek të rinjtë. Megjithatë, gjërat po ndryshojnë për mirë dhe në konsultimet për buxhetin për vitin 2025, rreth 100 të rinj morën pjesë në debatin publik për buxhetin, të organizuar nga Komuna e Kërçovës.

Pjesëmarrjen e të rinjve dhe politikat rinore

Kuvendi i Republikës së Maqedonisë së Veriut më 14 janar 2020 miratoi Ligjin për pjesëmarrje rinore dhe politika rinore⁶, ligj i cili ka për qëllim përforcimin e rolit të rinisë në proceset politikëbërëse dhe vendimmarrëse të vendit. Krijimi i këtij ligji u karakterizua nga transparenca, gjithëpërfshirja dhe dialogu aktiv midis palëve të ndryshme të interesit, i cili është një moment historik i rëndësishëm për sektorin rinor në Maqedoninë e Veriut.

Sa i përket financimit për zbatimin e këtij ligji, nga Buxheti i Republikës së Maqedonisë së Veriut ndahen çdo vit mjete në vlerë prej së paku 0,3%, ndërsa nga buxhetet e komunave për të rinjtë ndahen mjete në shumën prej të paktën 0,1% në vit. Ligji për pjesëmarrjen rinore dhe politikat

5. <https://nms.org.mk/wp-content/uploads/2024/08/Indeks-za-socijalna-inkluzija-Final.pdf>
6. Ligji për pjesëmarrje rinore dhe politika rinore, Gazeta zyrtare e RMV, nr. 10 nga 16.1.2020

rinore, në formën në të cilën është miratuar, mbulon shumë përfitime për të rinjtë dhe organizatat rinore në Maqedoninë e Veriut, por lë hapësirë për zgjerimin dhe promovimin e tij, veçanërisht në drejtim të krijimit të mekanizmave për mbikëqyrjen e zbatimit të ligjit në nivel qendror dhe komunal.

Sa i përket implementimit, në pajtim me dispozitën e ligjit për themelimin e këshillave rinore lokale, 34 komuna, që përfaqësojnë 42% të numrit të përgjithshëm të komunave, vërejnë se kanë themeluar Këshillin Rinor Lokal në përputhje me dispozitat e Ligjit për pjesëmarrje rinore dhe politika rinore. Sipas hulumtimit, këshill rinor lokal nuk është themeluar në 41 komuna. Është themeluar Këshill Rinor në Komunën e Kërçovës, por një pjesë e madhe e të rinjve nuk janë të njohur me këtë dhe komuna pranon se nuk është funksional. Një pjesë e kësaj është për shkak të partishmërisë së vetë procesit, dhe një pjesë është për shkak të mosinteresimit të vetë të rinjve. Komuna ndan një buxhet të caktuar për financimin e nismave rinore, por nuk ka asnjë dispozitë për 0.1% sipas ligjit. Aktualisht është duke u zhvilluar procedura për përzgjedhjen e një KRL-je të re, në përputhje me ligjin.

Strategjia Kombëtare për të Rinjtë⁷ është një dokument strategjik që përcakton synimet dhe prioritetet afatmesme për zhvillimin e politikave rinore dhe promovimin e interesave të të rinjve dhe përcakton masat organizative, financiare dhe administrative për arritjen e tyre. Edhe pse në periudhën e miratimit të ligjit kishte një strategji të vlefshme për periudhën 2019-2025, ligji i ri parashikonte edhe miratimin e një strategjie të re kombëtare për të rinjtë, konkretisht në afat prej 18 muaj nga miratimi i ligjit. Strategjia e re Kombëtare për të rinjtë 2023-2027 përfshin 8 fusha prioritare: Pjesëmarrja e të rinjve; Informimi për të rinjtë; Puna rinore; Arsimi; Kultura; Shëndetësia; Sipërmarrja dhe mbështetja para punësimit dhe Siguria (dhuna). Së bashku me miratimin e Strategjisë së re Kombëtare, u miratua një plan veprimi për periudhën 2023-2025 dhe është plani i parë i veprimit për zbatimin e strategjisë, dhe gjithashtu është parashikuar një plan i dytë veprimi për periudhën 2025-2027.

Strategjia lokale për të rinjtë është dokument strategjik i cili në përputhje me Strategjinë nacionale për të rinjtë, përcakton synimet dhe prioritetet afatmesme për zhvillimin e politikave rinore dhe promovimin e interesave rinore në nivel vendor dhe përcakton masat organizative, financiare dhe masat administrative për realizimin e tyre. Ajo formon bazën për zhvillimin e politikave lokale rinore të komunës specifike në pesë vitet në të cilat është miratuar strategjia. Strategjia lokale për të rinjtë, së bashku me planet e veprimit, hartohet nga komunat në bashkëpunim me këshillin rinor lokal, dhe zbatohet me mjete buxhetore nga komuna konkrete.

Sipas të dhënave të siguruara nga monitorimi i kryer, 18 komuna deklaruan se është miratuar strategji lokale për të rinjtë, në 57 komuna nuk ka strategji lokale për të rinjtë, dhe 6 komuna nuk kanë dhënë përgjigje për këtë pyetje. Të dhënat gjithashtu tregojnë se 16 komuna u përgjigjën se ka një qendër rinore në komunë, por realiteti është se vetëm 10 nga këto qendra janë funksionale në komunat e mëposhtme: Qendër, Kumanovë, Probishtip, Shtip, Veles, Kavadar, Ohër, Manastir, Likovë dhe Gostivar. Në lidhje me përgjigjet e siguruara, është e rëndësishme të theksohet se, në disa nga këto komuna, hapja e një qendre rinore është në proces, ndërsa në disa komuna, qendrat rinore funksionojnë me mbështetje të donatorëve, por pa fonde nga komuna. Komuna e Kërçovës nuk ka qendër rinore.

Nga informacionet e disponueshme publikisht për nëpunësit e të rinjve, mund të konstatohet se deri më tani janë emëruar 56 nëpunës rinor në institucionet shtetërore, përkatësisht organet e administratës shtetërore dhe 65 në komuna.

7. <https://api.ams.gov.mk/wp-content/uploads/2023/10/nsm23-27-sluzhben-vesnik.pdf>

Në përqindje, vetëm 80% e komunave kanë përmbushur të njëjtin detyrim. Në Komunën e Kërçovës është emëruar një nëpunës për të rinjtë.

Pasqyrë e situatës me të rinjtë në Komunën e Kërçovës

Kërçova ndodhet në pjesën perëndimore të Republikës së Maqedonisë së Veriut dhe është pjesë e rajonit planor Jugperëndimor. Ndodhet në luginën e Kërçovës, e cila është një tërësi natyrore e përcaktuar qartë dhe është e rrethuar me male të larta. Ajo i përket pellgut të sipërm ujëmbledhës të lumit Treska, me kufij që shtrihen në veri deri në Kalimin e Strazhës, në perëndim deri në Malin Bistra, në jug deri në Malin Ilinska përgjatë Luginës Treska dhe në lindje deri në pjesën jugore të rajonit Poreçe.

Komuna e Kërçovës, me qytetin e Kërçovës si qendër urbane, ka 39,669 banorë, të shpërndarë në 13,787 familje, sipas të dhënave nga regjistrimi i vitit 2021. Kjo shifër shënon një rënie të ndjeshme prej më shumë se 12,000 banorë krahasuar me regjistrimin e vitit 2001. Struktura etnike e Komunës së Kërçovës është e larmishme, me 41% të popullsisë që janë maqedonas, 42% shqiptarë, 7% turq dhe 10% komunitete të tjera. Të rinjtë përbëjnë 19% të popullsisë së përgjithshme, me shpërndarjen e mëposhtme sipas kategorisë së moshës:

- 15–19 vjeç - 2,204 (1,163 djem, 1,041 vajza)
- 20–24 vjeç - 2,513 (1,346 burra, 1,167 gra)
- 25–29 vjeç - 2,825 (1,474 burra, 1,351 gra)

Gjysma e të rinjve (48%) jetojnë në zonat rurale të komunës.

Infrastruktura arsimore dhe sfidat

Në Komunën e Kërçovës funksionon tre kopshte, nëntë shkolla fillore, dy shkolla të mesme dhe tre institucione të arsimit të lartë. Megjithatë, nevojitet një ndryshim urgjent në programet arsimore për t'iu përshtatur nevojave të tregut të punës. Është e nevojshme të veprohet bashkërisht nga institucionet arsimore dhe Ministria e Arsimit për të prezantuar programe për profesionet që janë në deficit, për të rritur atraktivitetin e këtyre programeve dhe për të planifikuar kuotat në përputhje me rrethanat. Arsimi dual shihet si një mundësi e mirë për arsim më efektiv, por ka nevojë për bashkëpunim më të madh me komunitetin e biznesit dhe përfshirjen e tij më të madhe, kryesisht përmes praktikave të paguara dhe punës përmes mësimi në vetë kompanitë. Komuna mund të ndihmojë në këtë drejtim, kryesisht si një urë lidhëse midis shkollave të mesme profesionale dhe kompanive dhe për shkak të inkurajimit të diskutimeve midis aktorëve kryesorë për të përafruar aftësitë me tregun e punës. Në këtë drejtim, kompanitë duhet të ofrojnë edhe kurse dhe trajnime profesionale në mënyrë që të interesohen dhe të tërheqin të rinjtë.

Pengesa për sipërmarrje rinore

Të rinjtë në Kërçovë përballen me sfida serioze në fillimin e biznesit personal, duke përfshirë mungesën e mbështetjes, qasjen e kufizuar në burimet financiare dhe njohuri, si dhe ndikimin negativ të pjesëmarrjes partiake. Sipas të anketuarve, mënyra më e lehtë është fillimi i një biznesi në hoteleri (hapja e një kafeneje) ose puna në internet për një kompani të huaj. Stereotipet gjinore e komplikojnë më tej situatën për gratë e reja. Për të kapërcyer këto pengesa, më shumë

se 70% e anketuarve të rinj besojnë se qasja më e mirë në informacione për vendet e punës, si dhe praktikat e paguara mund të ndihmojnë ndjeshëm integrimin e tyre më të lehtë në tregun e punës. Komuna e Kërçovës ofron mbështetje për fillimin e biznesit për personal, të personave deri në moshën 40 vjeç, në vlerë prej 4,000 EUR.

Punësimi dhe migracioni

Mundësi të pamjaftueshme për punë dhe përputhja e dobët midis ofertës dhe kërkesës në tregun e punës në Kërçovë shkaktojnë migrim të lartë, veçanërisht në Shkup dhe jashtë vendit. Kjo situatë ndikon më tej në sektorin bujqësor, ku sipërfaqe të mëdha mbeten të pa përpunuara. Nevojiten masa për reforma strukturore dhe lidhje të arsimit me kontekstin lokal dhe nevojat e tregut të punës.

Shërbimet sociale dhe shëndetësore

Të rinjtë janë të pakënaqur me shërbimet shëndetësore dhe sociale. Prioritetet kryesore janë përfundimi i ndërtimit të spitalit, hapja e kopshteve të reja dhe ofrimi i ndihmës juridike falas. Komunës i mungojnë qendrat për këshillim dhe mbështetje për viktimat e dhunës në familje. Nuk ka gjinekologë të mjaftueshëm në Kërçovë, dhe ata që punojnë me Fondin për sigurim shëndetësor janë të paktë dhe të vështirë për t'u gjetur, ndërsa disa tarifa për shërbimet e tyre, megjithëse duhet të jenë falas.

Probleme rekreative dhe mjedisore

Mungesa e parqeve, zonave të gjelbra dhe zonave rekreative, si dhe problemi i qenve të rrugës dhe higjiena e dobët, janë shqetësimet kryesore të të rinjve. Përfshirja e kufizuar e të rinjve në adresimin e çështjeve mjedisore është gjithashtu një problem.

Siguri dhe përfshirje kulturore

Çështjet e sigurisë, duke përfshirë zënkat, vjedhjet dhe aksidentet e trafikut, shqetësojnë të rinjtë në mënyrë të barabartë, pavarësisht nga gjinia. Përdhunimi (megjithëse në numër të vogël) është përmendur nga gratë. Sa i përket kulturës, ka mungesë të ngjarjeve jashtë manifestimeve tradicionale dhe të rinjtë tregojnë interes për pjesëmarrje më të madhe në aktivitete të tilla.

Nevojitet veprim i integruar për të adresuar sfidat e identifikuar, duke përfshirë:

- Hapja e qendrës rinore dhe sigurimi i buxhetit për aktivitetet rinore.
- Mbështetja e sipërmarrësve të rinj përmes subvencioneve dhe programeve të mentorimit.
- Rritja e pjesëmarrjes së sektorit të biznesit në adresimin e sfidave arsimore.
- Inkurajimi i inovacionit dhe zhvillimi i industrive krijuese.
- Promovimi i infrastrukturës sportive dhe kulturore.

Me zbatimin e këtyre masave, Komuna e Kërçovës mund të krijojë një mjedis pozitiv për zhvillimin dhe përfshirjen aktive të të rinjve.

STRATEGJIA PËR TË RINJTË E KOMUNËS SË KËRÇOVËS

VIZIONI

Të rinjtë në Komunën e Kërçovës punojnë në mënyrë të organizuar për të krijuar jetë cilësore dhe bashkëjetesë etnike në komunë.

MISIONI

Ngritja e nivelit të përfshirjes së të rinjve dhe zbatimi i nismave të përbashkëta të të rinjve në fushat që i shqetësojnë ata do të mundësojë një komunë në të cilën të rinjtë duan të jetojnë

FUSHAT DHE PRIORITETET STRATEGJIKE

FUSHA STRATEGJIKE 1 - PJESËMARRJA E TË RINJVE DHE POLITIKAT LOKALE TË TË RINJVE

Qëllimet strategjike:

QS 1.1: Mundësimi i pjesëmarrjes së të rinjve në proceset e vendimmarrjes dhe politikëbërjes

Aktivitete për mbështetjen e qëllimeve:

- Themelimi dhe funksionimi i Këshillit Rinor Lokal;
- Trajnime për të rinjtë për tema që lidhen me udhëheqjen, komunikimin, vendimmarrjen dhe pjesëmarrjen e të rinjve (veçanërisht në procesin arsimor);
- Hapja e qendrës rinore;
- Forcimi i kompetencave të personelit mësimor dhe anëtarëve të organeve drejtuese në shkollat e mesme për të mbështetur organizimin e të rinjve;
- Sigurimi i qasjes në mjetet digjitale (platforma) për pjesëmarrjen e të rinjve;
- Inkurajimi i rrjetëzimit dhe bashkëpunimit midis të rinjve dhe vendimmarrësve, në përputhje me Ligjin për pjesëmarrjen dhe politikat rinore;
- Inkurajimi i formimit të organizatave të reja rinore dhe mbështetjen e tyre, me fokus në rajonet rurale dhe rajonet më pak të zhvilluara që përfshijnë të rinjtë e marginalizuar;
- Mbështetja e projekteve të iniciuara nga të rinjtë;
- Organizimi i forumeve ku të rinjtë mund të ndajnë idetë dhe nevojat e tyre me autoritetet lokale.

FUSHA STRATEGJIKE 2 - SIPËRMARRJA DHE PUNËSIMI I TË RINJVE

Qëllimet strategjike:

QS 2.1: Krijimi i kushteve për fillimin dhe udhëheqjen e biznesit personal

Aktivitete për mbështetjen e qëllimeve:

- Mbështetje për krijimin e klubeve rinore start up/qendrave të inovacionit, duke përfshirë edhe zgjidhjen kreative të problemeve komunale;
- Sigurimi i mbështetjes financiare për fillimin e bizneseve nga të rinjtë (me fokus tek gratë);
- Sigurimi i trajnimeve për sipërmarrjen për të rinjtë (përfshirë gratë);
- Programet për mentorim për sipërmarrësit e rinj;
- Mbështetje financiare për zhvillimin e industrive krijuese.

QS 2.2: Krijimi i kushteve për punësimin e të rinjve

Aktivitete për mbështetjen e qëllimeve:

- Trajnime dhe fushata për të luftuar stereotipet që lidhen me punësimin e grave (veçanërisht për profesionet e dominuara nga meshkujt);
- Krijimi i një sistemi (digjital) për informimin e të rinjve për vendet e punës në dispozicion në komunë;
- Ofrimi i trajnimeve për të rinjtë për punësim (komunikimi, menaxhimi i kohës, zgjidhja e problemeve, personalizimi, puna në grup, etika e punës, etj.), si dhe kurse profesionale;
- Tërheqja e bizneseve që përputhen me interesat e të rinjve (sektori i TI)
- Promovimi i punës praktike të paguar;
- Lidhja e komunës me sektorin e biznesit në zgjidhjen e sfidave arsimore,
- Rritja e bashkëpunimit midis shkollave profesionale dhe sektorit të biznesit, duke përfshirë projektet pilot për arsimin dual për dy deri në tre profesione.

FUSHA STRATEGJIKE 3 – CILËSIA E JETËS

Qëllimet strategjike:

QS 3.1: Përmirësimi i infrastrukturës për kulturë, sport dhe rekreacion

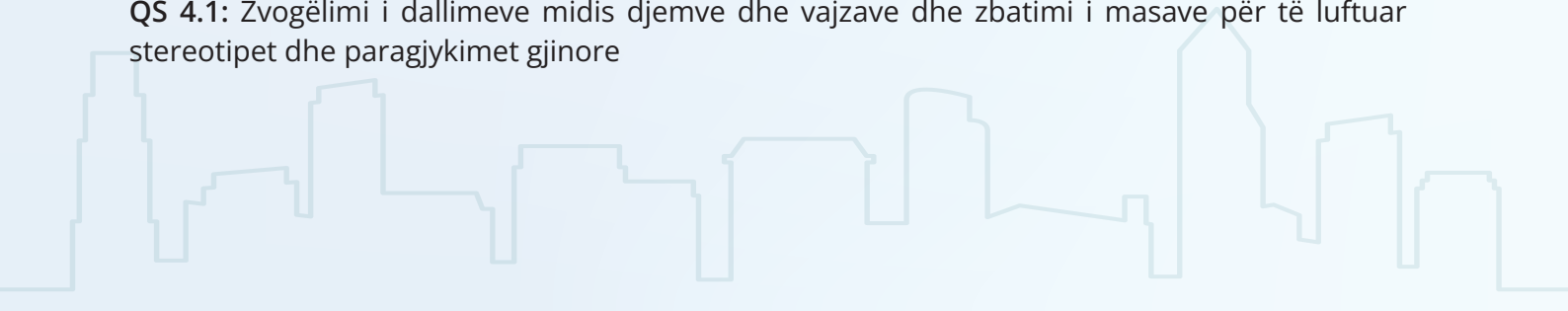
Aktivitete për mbështetjen e qëllimeve:

- Hapja e kinemasë;
- Skena verore;
- Rindërtimi i Shtëpisë Rinore;
- Përfundimi i infrastrukturës së Kitino Kale (për aktivitete kulturore);
- Sigurimi dhe/ose rregullimi i hapësirave publike (parqe, zona rekreative) për të rinjtë;
- Organizimi i gjithnjë e më shumë ngjarjeve kulturore bashkëkohore që do të lidhin të rinj nga komunitete të ndryshme etnike (shfaqje teatrore, ekspozita, festivale muzikore, etj.)
- Pajisja e gjimnazit me stola, karrige dhe materiale vizuale të reja;
- Përfundimi i pishinës së mbyllur;
- Bursa dhe mbështetje për të rinjtë;
- Ndërtimi i më shumë shtigjeve për biçikleta;
- Pastrimi i deponive dhe rritja e pastërtisë publike në qytet;
- Ndërtimi i më shumë fushave sportive;
- Mbështetje më e madhe financiare për sportin (mbështetje për pjesëmarrjen në gara sportive, prokurimin e pajisjeve, pjesëmarrjen në më shumë ngjarje);
- Përshtatja e infrastrukturës për personat me aftësi të kufizuara (trotualet, rampa hyrëse, etj.);
- Rindërtimi i rrugëve;
- Zgjidhja e problemit me qentë e rrugës;
- Ndriçimi i përmirësuar në të gjithë komunën;
- Instalimi i transportit publik, i përshtatur për nevojat e të rinjve.

FUSHA STRATEGJIKE 4 – BARAZIA GJINORE

Qëllimet strategjike:

QS 4.1: Zvogëlimi i dallimeve midis djemve dhe vajzave dhe zbatimi i masave për të luftuar stereotipet dhe paragjykimet gjinore

Aktivitete për mbështetjen e qëllimeve:

- Produkte menstruale falas në shkolla dhe institucione dhe tualete më të mira;
- Transporti publik i subvencionuar për të rinjtë nga zonat rurale, i përshtatur për nevojat e tyre;
- Qendra për mbështetje psikologjike të grave të reja që ofron këshillim psikologjik, ndihmë juridike dhe mentorim për fuqizim personal dhe profesional;
- Kurse trajnimi për aftësi të reja që janë të kërkuara dhe të paguara mirë në tregun e punës, duke përfshirë profesione kryesisht për meshkuj (TI, dizajn grafik, metalurgji, industri diellore, etj.);
- Shërbime mbështetëse për gratë që përjetojnë dhunë në familje, përfshirë strehimore dhe ndihmë juridike;
- Ekzaminime gjinekologjike falas;
- Programe arsimore dhe mentoruese për udhëheqje dhe sipërmarrje dhe njohuritë financiare për vajzat dhe djemtë;
- Trajnim në aftësitë profesionale, sipërmarrje dhe menaxhim financiar, i cili do t'i ndihmojë gratë e reja të përfshihen në fuqinë punëtore;
- Lehtësimi i qasjes tek psikologët dhe këshilltarët dhe shërbimet falas për skring për shëndet mendor,
- Infermiere në shkolla;
- Ndërtimi i spitalit dhe përmirësimi i shërbimeve shëndetësore në të (pajisje, stafi);
- Qendra për këshillim për zbulimin e hershëm të kancerit të gjirit;
- Fushata në lidhje me rëndësinë e kujdesit për shëndetin e burrave dhe grave.

MONITORIMI DHE VLERËSIMI

Nëpunësi për të rinj në Komunën e Kërçovës në bashkëpunim me shërbimet e tjera komunale do të jetë përgjegjës për monitorimin dhe vlerësimin e zbatimit të Strategjisë për të rinj të Komunës së Kërçovës. Nëpunësi rinor do të përgatisë raporte vjetore për rezultatet e arritura në zbatimin e aktiviteteve të strategjisë dhe do t'ia paraqesë ato Kryetarit të Komunës dhe Këshillit Komunal. Raportet do të shqyrtohen nga Këshilli çdo tremujor të parë (janar-mars) të vitit pasardhës për arritjet e vitit paraardhës.

FINANCIMI I STRATEGJISË

Për zbatimin e aktiviteteve të këtij dokumenti strategjik, është e nevojshme të sigurohet mbështetje financiare dhe teknike nga Buxheti i komunës, nga Buxhetet e institucioneve të përfshira dhe përgjegjëse për këtë fushë, por edhe nga financimi i jashtëm dhe donacionet e parashikuara posaçërisht për përdorimin e fondeve të para-anëtarësimit të BE-së, ose disa marrëveshje dypalëshe. Burimet e financimit të parashikuara për zbatimin e Planit Strategjik do të sigurohen nga komuna përmes fondeve të siguruara nga buxheti i komunës. Financimi dhe zbatimi i kësaj Strategjie do të rishikohet një deri në dy herë në vit dhe do të bëhet rishikimi i arritjeve të filluara ose të realizuara, si dhe përgatitjen e vazhdueshme të planeve vjetore të veprimit për planifikimin vjetor për financim të strategjisë. Shuma totale për zbatimin e kësaj Strategjie është rreth 38 000 000 denarë, me faktin se për shkak të nevojave të operacioneve infrastrukturore, si parakusht për zbatimin e disa prej masave, pritet që kjo shumë të mos ndahet në pjesë të barabarta, por financimi të jetë më i madh në vitin e parë të zbatimit. Fondet për zbatimin e kësaj strategjie përfshijnë projekte të financuara nga programe të ndryshme të komunës, si urbanizmi, kultura, arsimi, etj.

PLANI I VEPRIMIT

Fusha strategjike 1 - Pjesëmarrja e të rinjve dhe politikat lokale të të rinjve

Qëllimi strategjik 1: Mundësimi i pjesëmarrjes së të rinjve në proceset e vendimmarrjes dhe politikëbërjes

MMASA / AKTIVITETI Mbështetje për krijimin e kl	INDIKATORI/ TREGUESI	BUXHETI	KORNIZA KOHORE	PERSONI PËRGJEGJËS/INSTITUCIONI
Themelimi dhe funksionimi i Këshillit Rinor Lokal	-KRL i formuar u mbajtën të paktën 12 takime në vit - Numri i rekomandimeve të KRL-së për Këshillin Komunal - Numri i rekomandimeve të KRL-së të miratuara nga Këshilli Komunal - Numri i trajnimeve për të rinjtë - Të paktën 15% njohuri të rritura nga çdo trajnim - Numri i të rinjve që kanë marrë pjesë në trajnime (të dhëna të ndara sipas gjinisë, moshës, etnisë) - Numri i trajnimeve për stafin mësimdhënës për çështjet rinore - Numri i mjeteve digjitale të prezantuara - Numri i iniciativave rinore të zbatuara -Rritje e numrit të organizatave rinore - Përqindja e alokuar e fondeve komunale për projekte rinore nga buxheti	3 000 000 MKD	2025	Komuna e Kërçovës, KK
Trajnime për të rinjtë për tema që lidhen me udhëheqjen, komunikimin, vendimmarrjen dhe pjesëmarrjen e të rinjve (veçanërisht në procesin arsimor)			2025 – 2029	Komuna e Kërçovës, KK, BS
Hapja e qendrës rinore			2025 – 2026	Komuna e Kërçovës
Forcimi i kompetencave të personelit mësimor dhe anëtarëve të organeve drejtuese në shkollat e mesme për të mbështetur organizimin e të rinjve			2025 – 2029	Komuna e Kërçovës, KK
Sigurimi i qasjes në mjetet digjitale (platforma) për pjesëmarrjen e të rinjve			2025 – 2029	Komuna e Kërçovës, KK
Inkurajimi i rrjetëzimit dhe bashkëpunimit midis të rinjve dhe vendimmarrësve, në përputhje me Ligjin për pjesëmarrjen dhe politikat rinore			2025 – 2029	Komuna e Kërçovës, KK

Inkurajimi i formimit të organizatave të reja rinore dhe mbështetjen e tyre, me fokus në rajonet rurale dhe rajonet më pak të zhvilluara që përfshijnë të rinjtë e marginalizuar	- Qendra Rinore e Themeluar - Numri i vizitave në qendrën rinore - Numri i aktiviteteve për të rinjtë dhe të organizuar nga të rinjtë në qendrën rinore		2025 – 2029	Komuna e Kërçovës, KK
Mbështetja e projekteve të iniciuara nga të rinjtë	- Numri i iniciativave rinore të mbështetura (të dhëna të ndara sipas gjinisë, moshës, etnisë)		2025 – 2029	Komuna e Kërçovës, KK, BS
Organizimi i forumeve ku të rinjtë mund të ndajnë idetë dhe nevojat e tyre me autoritetet lokale	- Numri i të rinjve të pranishëm në diskutimet për buxhetin publik (të dhëna të ndara sipas gjinisë, moshës, etnisë, urban/rural) - Numri i rekomandimeve buxhetore të dhëna dhe të pranuara (të dhëna të ndara sipas gjinisë, moshës, etnisë, urbane/rurale)		2025 – 2026	Komuna e Kërçovës, KK

Fusha strategjike 2 - Sipërmarrja dhe punësimi i të rinjve

Qëllimi strategjik 2.1: Krijimi i kushteve për fillimin dhe udhëheqjen e biznesit personal

MASA / AKTIVITETI	INDIKATORI/ TREGUESI	BUXHETI	KORNIZA KOHORE	PERSONI PËRGJEGJËS/INSTITUCIONI
Mbështetje për krijimin e klubeve rinore start up/qendrave të inovacionit, duke përfshirë edhe zgjidhjen kreative të problemeve komunale;	- Krijimi i klubit start up ose qendrës së inovacionit - Numri i të rinjve që përdorin klubin/qendrën (të dhënat e ndara sipas gjinisë, moshës, përkatësisë etnike)	3 000 000 MKD	2025 – 2029	Komuna e Kërçovës, KK, BS

Sigurimi i mbështetjes financiare për fillimin e bizneseve nga të rinjtë (me fokus tek gratë);	- Përqindja e kënaqësisë së përdoruesve të klubit/qendrës (të dhënat e ndara sipas gjinisë, moshës, përkatësisë etnike) - Shuma e mjeteve të siguruara nga komuna për të rinjtë për të filluar një biznes, - Numri i bizneseve të themeluara nga të rinjtë (të dhënat e ndara sipas gjinisë, moshës, përkatësisë etnike) - Numri i trajnimeve të realizuara për sipërmarrësi - Numri i pjesëmarrësve në trajnimin për sipërmarrje (të dhënat e ndara sipas gjinisë, moshës, përkatësisë etnike) - Të paktën 10% është rritur njohuria e të rinjve për sipërmarrjen - Numri i programeve të zbatuara të mentorimit për sipërmarrësit e rinj - Shuma e mjeteve të siguruara nga komuna për zhvillimin e industrive kreative		2025 – 2029	Komuna e Kërçovës, KK, BS
Sigurimi i trajnimeve për lidërsip dhe sipërmarrje për të rinjtë (përfshirë gratë);			2025 – 2029	Komuna e Kërçovës, KK, BS
Programet për mentorim për sipërmarrësit e rinj;			2025 – 2029	Komuna e Kërçovës, KK, BS

Fusha strategjike 3 - Cilësia e jetës

Qëllimi strategjik 3.1: Përmirësimi i infrastrukturës për kulturë, sport dhe rekreacion

MASA / AKTIVITETI	INDIKATORI/ TREGUESI	BUXHETI	KORNIZA KOHORE	PERSONI PËRGJEGJËS/INSTITUCIONI
Hapja e kinemasë	- Shuma e mjeteve të shpenzuara për rikonstruksionin e objekteve kulturore (si përqindje e buxhetit) - Numri i eventeve kulturore për të rinjtë - Numri i shfaqjeve teatrale - Numri i shfaqjeve të kinemasë - Numri i të rinjve të pranishëm në kinema (të dhëna të ndara sipas gjinisë, moshës, etnisë) - Lartësia dhe numri i artistëve të rinj të mbështetur nga komuna - Numri i të rinjve që marrin pjesë në aktivitete kulturore (të dhëna të ndara sipas gjinisë, moshës, etnisë) - Rritje e numrit të të rinjve që ushtrojnë sport (të dhëna të ndara sipas gjinisë, moshës, etnisë) - Rritje e numrit të aktiviteteve sportive	30 000 000 MKD	2025 – 2026	Komuna e Kërçovës
Skena verore			2025 – 2029	
Rindërtimi i Shtëpisë Rinore			2025 – 2027	Komuna e Kërçovës, OSHC-të, institucionet kulturore
Përfundimi i infrastrukturës së Kitino Kale (për aktivitete kulturore);			2025 – 2028	Komuna e Kërçovës, OSHC-të, institucionet kulturore
Sigurimi dhe/ose rregullimi i hapësirave publike (parqe, zona rekreative) për të rinjtë			2025 – 2029	Komuna e Kërçovës, OSHC-të, institucionet kulturore
Organizimi i gjithnjë e më shumë ngjarjeve kulturore bashkëkohore që do të lidhin të rinj nga komunitete të ndryshme etnike (shfaqje teatrale, ekspozita, festivale muzikore, etj.)			2025 – 2029	Komuna e Kërçovës, OSHC-të, institucionet kulturore
Pajisja e gjimnazit me stola, karrige dhe materiale vizuale të reja			2025 – 2026	Komuna e Kërçovës, institucionet e arsimit
Përfundimi i pishinës së mbyllur			2025 – 2027	Komuna e Kërçovës
Bursa dhe mbështetje për të rinjtë			2025 – 2029	Komuna e Kërçovës
Ndërtimi i më shumë shtigjeve për biçikleta			2025 – 2029	Komuna e Kërçovës
Pastrimi i deponive dhe rritja e pastërtisë publike në qytet			2025 – 2029	Komuna e Kërçovës

Ndërtimi i më shumë fushave sportive	- Rritja e mbështetjes për sportin nga komuna (më së paku 10%)		2025 - 2029	Komuna e Kërçovës
Mbështetje më e madhe financiare për sportin (mbështetje për pjesëmarrjen në gara sportive, prokurimin e pajisjeve, pjesëmarrjen në më shumë ngjarje)	- Lartësia e fondeve për rikonstrukcionin dhe pajisjen e shkollave - Shtigje të ndërtuara për biçikleta		2025 - 2029	Komuna e Kërçovës, BS
Përshtatja e infrastrukturës për personat me aftësi të kufizuara (trotauret, rampa hyrëse, etj.)	- Numri dhe sasia e bursave për nxënësit dhe atletët e talentuar (të dhëna të ndara sipas gjinisë, moshës, etnisë)		2025 - 2029	Komuna e Kërçovës, KK
Rindërtimi i rrugëve	- Ambiente të reja rekreative - Shteg për biçikleta		2025 - 2027	Komuna e Kërçovës
Zgjidhja e problemit me qentë e rrugës	- Numri i të rinjve që përdorin zona të hapura rekreative (të dhëna të ndara sipas gjinisë, moshës, etnisë)		2025 - 2029	Komuna e Kërçovës
Ndriçimi i përmirësuar në të gjithë komunën	- Numri i të rinjve që përdorin zona të hapura rekreative (të dhëna të ndara sipas gjinisë, moshës, etnisë) - Rritja e shumës së fondeve për rikonstrukcionin dhe ndriçimin e rrugëve - kënaqësia e të rinjve me higjienën në qytet dhe zgjidhja e çështjes së qenve endacak		2025 - 2029	Komuna e Kërçovës

Fusha strategjike 4 - Barazia gjinore

Qëllimi strategjik 4.1: : Zvogëlimi i dallimeve midis djemve dhe vajzave dhe zbatimi i masave për të luftuar stereotipet dhe paragjykimet gjinore

MASA / AKTIVITETI	INDIKATORI/ TREGUESI	BUXHETI	KORNIZA KOHORE	PERSONI PËRGJEGJËS/INSTITUCIONI
Produkte menstruale falas në shkolla dhe institucione dhe tualete më të mira	-Shuma e mjeteve të shpenzuara për produkte menstruale dhe tualete të rregulluara	5 000 000 MKD	2025	Komuna e Kërçovës, KK
Transporti publik i subvencionuar për të rinjtë nga zonat rurale, i përshtatur për nevojat e tyre	- Transport publik i siguar me të paktën 1 linjë sipas nevojave të të rinjve		2025	Komuna e Kërçovës
Qendra për mbështetje psikologjike të grave të reja që ofron këshillim psikologjik, ndihmë juridike dhe mentorim për fuqizim personal dhe profesional	- Numri i kurseve/trajnimeve/mentorimeve - Numri i vizitorëve në kurse/trajnime/mentorime (të dhëna të ndara sipas moshës, etnisë)		2025 – 2026	Komuna e Kërçovës, KK
Kurse trajnimi për aftësi të reja që janë të kërkuara dhe të paguara mirë në tregun e punës, duke përfshirë profesione kryesisht për meshkuj (TI, dizajn grafik, metalurgji, industri diellore, etj.);	-15% rritje e njohurive nga trajnimet -Shërbime mbështetëse të krijuara për gratë		2025 – 2029	Komuna e Kërçovës, KK, BS
Shërbime mbështetëse për gratë që përjetojnë dhunë në familje, përfshirë strehimore dhe ndihmë juridike	- Numri i përdoruesve të shërbimeve të reja (të dhëna të ndara sipas moshës, etnisë) - Numri i ekzaminimeve gjinekologjike të subvencionuara		2025 – 2027	Komuna e Kërçovës, KK
Ekzaminime gjinekologjike falas			2025 – 2029	Komuna e Kërçovës, KK

Programe arsimore dhe mentoruese për udhëheqje dhe sipërmarrje dhe njohuritë financiare për vajzat dhe djemtë;	- Numri i përdoruesve të shërbimeve të këshillimit (të dhëna të ndara sipas moshës, etnisë) - Spital i ndërtuar - Numri i fushatave ndërgjegjëse		2025 – 2029	Komuna e Kërçovës, KK
Trajnim në aftësitë profesionale, sipërmarrje dhe menaxhim financiar, i cili do t'i ndihmojë gratë e reja të përfshihen në fuqinë punëtore			2025 – 2029	Komuna e Kërçovës, KK, BS
Lehtësimi i qasjes tek psikologët dhe këshilltarët dhe shërbimet falas për skringing për shëndet mendor			2025 – 2029	Komuna e Kërçovës, KK
Infermiere në shkolla			2025 – 2029	Komuna e Kërçovës, KK
Ndërtimi i spitalit dhe përmirësimi i shërbimeve shëndetësore në të (pajisje, stafi)			2025 – 2029	Komuna e Kërçovës
Qendra për këshillim për zbulimin e hershëm të kancerit të gjirit			2025 – 2029	Komuna e Kërçovës, KK
Fushata në lidhje me rëndësinë e kujdesit për shëndetin e burrave dhe grave			2025 – 2029	Komuna e Kërçovës, KK